

ת"ד 12511/08/10 - מדינת ישראל נגד נתן מורטנפלד

בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה

ת"ד 12511-08-10 מדינת ישראל נ' מורטנפלד
תיק חיצוני: 574/2010

בפני כב' השופט - ס. נשיא יהושע צימרמן
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם נתן מורטנפלד

הכרעת דין

מותב זה, בשבתו בבית המשפט לתעבורה בתל אביב, הרשיע את הנאשם בנהיגה בקלות ראש, נהיגה בשכרות ונהיגה תחת השפעת משקאות משכרים. מותב זה עבר לכהן בבית המשפט לתעבורה במחוז מרכז ומשכך גזר הדין ניתן על ידי מותב אחר.

ב"כ הנאשם ערער לבית המשפט המחוזי על פסק הדין. בפסק דינו של בית המשפט המחוזי (עפ"ת 33197-02-14) הורה בית המשפט המחוזי על ביטול הכרעת הדין בשל אי התייחסותו של מותב זה, במסגרת הכרעת הדין, למוצג ת/10, הוא סרטוני הקלטת אמרתיו הראשוניות של הנאשם בבית החולים.

בהמשך להחלטת בית המשפט המחוזי שמע בית המשפט, בדיון שנערך, את טענות הצדדים, וכן הוגשו סיכומים בכתב.

טענות הצדדים

במסגרת סיכומיו, טען הסנגור, כי חקירת הנאשם בוצעה "חרף מצבו הרפואי, מבלי שהוזהר ומבלי שהוסברו לו זכויותיו, כאשר הנאשם מצוי על מיטת חוליו, תוך שהוא מחכה לטיפול רפואי ולצילום רנטגן... במצב בו הוא חבוש ומותקן סד על צווארו כשהוא מצוי בערפול חושים ונוטה להירדם כל כמה דקות. וזאת, כאשר השוטרים המעורבים בתשאול מודעים למצבו הרפואי ולכאבים מהם סבל."

עוד טען הסניגור כי לנאשם לא הוצגה זכותו להוועצות בעורך דין טרם גביית הודעתו.

המאשימה טענה בסיכומיה כי צפיה בת/10 מעלה תמונה של נחקר המודע לסביבה, אינו מדמם, נמצא בהכרה, מבין את שאלות השוטרים ועונה "תשובות חכמות" ומעת לעת גם תשובות מתחמקות, שפת הגוף שלו תואמת את תשובותיו ואינו נראה כלל כאדם סובל כאבי תופת, או הנמצא בערפול חושים. עוד טוענת המאשימה כי, בניגוד לטענת ההגנה, לא נראה בסרטונים כי הנאשם מבקש לקבל כל טיפול רפואי בשל כאב או סיבה אחרת.

באשר לטענת ההגנה כי לנאשם קיימת זכות היוועצות עם עו"ד טרם הדרישה לבדיקת שכרות, הביאה המאשימה מדברי

בית המשפט העליון (כב' השופט רובינשטיין) בעניין רע"פ 2538/11 בר נ' מדינת ישראל (מיום 24.5.11; פורסם במאגרים) לפיהם בשל דחיפות הבדיקה, מתן האפשרות לעכבה עד להוועצות בעורך דין עלול לרוקנה מתוכן ואת האיזון לכך יש למצוא בחובת השוטר להסביר את מטרת הבדיקה ואת משמעות הסירוב כדי להקטין משמעותית את הפגיעה בזכות ההיוועצות ועל כן, כי יש לאפשר שיחת טלפון לעורך דין בשלב ההערכות לבדיקה.

הסנגור הגיש סיכומי תשובה בהם טען כי, בהתאם לסעיף 64ב(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], לשוטר קמה הזכות לדרוש בדיקת שכרות בהתקיים חשד סביר לשכרות ובמקרה דנן, לבחון התנועה לא היתה ראייה לכך שהנאשם נהג באופנוע.

דין והכרעה

בחינת הראיה- ת/10

כבר עתה אומר כי עיון בת/10 לא שינה את תוצאתה של הכרעת הדין.

בהתאם להנחיית כב' בית המשפט המחוזי, על בית משפט זה, לבחון כעת את מוצג ת/10 ובהתאם לעולה ממנו, יחד עם ניתוח שאר הראיות, כפי שנקבע בהכרעת הדין, לקבוע את אשמתו של הנאשם.

עיון בשני הסרטונים שב-ת/10 מעלה כי הנאשם היה בהכרה מלאה, הבין את שנשאל וענה לעניין; זאת ועוד, הנאשם אף התווכח עם החוקר באשר לתקפותו של הביטוח על האופנוע, הוא זכר פרטים נוספים ולא ניכר בו עילפון או איבוד הכרה או הירדמות כטענת הסנגור.

משכך, הרי שת/10 אין בו כדי להוסיף (וחשוב מכך - לגרוע) מהמפורט בת/3 וב-ת/8. אף בטענת הסנגור בדבר הוספת התיבה "כשנפלת" - אין בה ממש כדי להראות על עיוות וסילוף החקירה.

באשר לסירובו לבדיקת הדם, השיב הנאשם בחקירתו בבית המשפט:

- י"ש. השוטר ביקש ממך לתת בדיקת דם זכור לך?**
- ת. כן.**
- ש. זה היה לצורך איתור אלכוהול בדם וסירבת לזה?**
- ת. לא סירבתי. ביקשתי ממנו לקבל טיפול רפואי לפני שיתחילו לעשות בי ניסויים.**
- ש. אני אומר לך שמה שאמרת לשוטרים שאתה לא מאמין בבדיקות שלהם?**
- ת. יתכן ואמרתי כזה דבר. אבל הויכוח היה על כך שאני זכאי ורוצה טיפול רפואי לפני שמתחילות חקירות בדיקות ודקירות.**
- ש. טיפול רפואי גם כרוך בדקירות?**
- ת. לצערי אני יודע. היה חשוב לי לקבל טיפול רפואי. היו לי כאבים ואני לא כ"כ טוב בהתמודדות עם כאבים.**
- אני מציג תמונות מהתאונה שארעה לי לפני כעשר שנים, תמונות מהטיפולים הרפואיים ולקח לי שנתיים עד שחזר לי כושר ההליכה ודבר כרוך בכאבים חזקים. קרה מקרה שבעקבותיו יצאתי נכה**

ביד שמאל ולכן כשהתעוררתי והיו מסביבי שוטרים התחננתי לקבל טיפול רפואי בזמן ולא חקירות. אני מדגים על היד מה קרה בגלל שלא קיבלתי טיפול רפואי בזמן באותה התאונה לפני 10 שנים ולא רציתי שזה יחזור על עצמו.

ש. ביקשו ממך בבי"ח למסור מספר פעמים בדיקת דם וסירבת?

ת. סירבתי עד אשר אני אקבל טיפול רפואי. עברו 72 שעות אז ומערכת העצבים ביד נהרסה.

ש. הסבירו לך גם את משמעות הסרוב והבנת אותה?

ת. נכון, והמשכתי להגיד להם שאני רוצה קודם טיפול רפואי."

אולם, צפיה בת/10 העלתה כי הנאשם אמנם סירב לבדיקת הדם אך לא התנה את סירובו/ הסכמתו בביצוע טיפול רפואי.

סוגית החשד הסביר

סנגורו של הנאשם התייחס בטעונו לזוגית החשד הסביר וטען כי בנסיבות העניין נדרש קיומו של יסוד זה, ומאחר ולא התקיים, הרי שלא קמה לשוטרים הסמכות לדרוש בדיקת דם.

בהקשר זה קובע סעיף 64ב(ב) לפקודת התעבורה כדלקמן:

64ב. (ב) שוטר רשאי לדרוש מנוהג רכב או מממונה על הרכב, שהיה מעורב בתאונת דרכים או שיש לשוטר חשד סביר כי הוא שיכור, לתת לו דגימת שתן או דגימת דם לשם בדיקה אם מצוי בגופו אלכוהול ובאיזה ריכוז, או אם מצוי בגופו סם מסוכן או תוצרי חילוף חומרים של סם מסוכן; שוטר רשאי להורות על נטילה של דגימת דם כאמור בסעיף קטן זה גם מנוהג רכב או מממונה על הרכב שהוא מחוסר הכרה, ולא יחולו לענין זה הוראות סעיף קטן (ב2).

מכאן עולה כי, במקרה דנן, פטור אני מלדון בגיבושו של חשד סביר, שכן, כאן המדובר בנוהג רכב, שאף היה הממונה על הרכב, שהיה מעורב בתאונת דרכים. בהכרעת הדין בגלגולו הראשון של תיק זה, נקבע במפורש כי מדובר בתאונת דרכים וכי הנאשם היה נהג הרכב, ובפסק דינו, לא קבע בית המשפט המחוזי קביעה שונה מהאמור. משכך, לא היה צורך להתייחס לזוגית זו בהכרעת הדין בגלגולה הראשון, ואין מקום להעלותה כעת.

בשולי הדברים אוסיף כי גם אם היה צריך להתקיים חשד סביר, אימרתיו של הנאשם כי שתה וודקה ביום התאונה, ובעברו השתמש בסמים, כל זאת יחד עם תאור התרופות אותן צורך מידי יום (הודעתו -ת/3) יכולים לעורר את החשד הסביר שבגינו נדרש נהג רכב לתת דגימת דם, דגימה שמטרתה לאפשר לנהג להפריך את החשד כנגדו ואת האפשרות כי הוא מסכן את שלום הציבור.

מתן זכות ההוועצות

באשר לטענת הסנגור בדבר אי קיומה של החובה להודיע לנאשם על זכותו להיוועץ בעורך דין אומר כי אמנם בעניין רע"פ 5121/98 יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד סא(1) עמ' 461), נקבע כי "לבית המשפט מסור שיקול דעת לפסול קבילותה של ראיה בפלילים, אם הוא נוכח לדעת כי הראיה הושגה שלא כדין וכי קבלתה במשפט

תיצור פגיעה מהותית בזכותו של הנאשם להליך פלילי הוגן אולם ההחלטה בדבר פסלות הראיה, נתונה לשיקול דעתה של הערכאה הדיונית, ועליה לבחון, בכל עניין, התקיימותה של הפרה והשפעתה על "זיהום" הראיה. כך לדוגמה ניתן להבחין בין מקום בו מסרב השוטר לאפשר את ההיוועצות לבין מקום בו נשמטה ההודעה האמורה בהיסח הדעת. כמו כן ניתן להבחין בין מקום בו הופרה החובה האמורה במסגרת הליכי מעצר לבין ארוע בו הנאשם רק עוכב וכו'. במקרה דנן, כפי שנצפה בת/10, הנאשם לא ביקש הוועצות והשוטרים לא סרבו לכך.

יתרה מזאת, ב"כ הנאשם התייחס בסיכומיו להחלטתו של כב' השופט רובינשטיין בעניין אבי בר אשר הובאה על ידי המאשימה. בהחלטה זו, עומד בית המשפט העליון על ההבחנה בין הדחיפות בנטילת דגימות לשם איתור אלכוהול לבין העדר דחיפות בנטילתן לשם איתור סמים מסוכנים, כל זאת בזיקה לזכות ההוועצות.

למרות כל טענותיו של הסנגור בעניין זה ברור כי הדרישה לנטילת הדגימה כוונה לאיתור אלכוהול וסמים גם יחד ואף ברור כי סוגית איתור אלכוהול היתה לנגד עיני השוטרים לנוכח אימרתיו של הנאשם כי שתה וודקה ביום הארוע. מכאן עולה שאף אם הנאשם היה מבקש עיכוב במתן הדגימה בשל רצונו בהוועצות לא היתה מוטלת חובה על השוטרים לאפשר עיכוב זה בהיותו מאיין את האפשרות לערוך לנאשם בדיקה אפקטיבית.

בקשות נוספות

כאמור בפרוטוקול הדיון מיום 30.6.14, ביקש הסנגור שתיים: (1)בקשה להוספת ראייה המצויה בתיק התביעה - תעודות רפואיות של הנאשם, בעת קבלתו לבית החולים; (2)חקירת בוחן התנועה בשנית בעניין סימנים להחלקת אופנועו של הנאשם. אני דוחה הבקשות ואפרט:

החלטת בית המשפט המחוזי בהחזרת התיק התמקדה בנושא ספציפי אחד בלבד והוא החשש שמא נעלם מעיני המותב בערכאה קמא המוצג - ת/10, הוא סרטוני הוידאו המתעדים את חקירת הנאשם ואת סירובו למתן דגימת דם; מותב זה, בחן את המוצג והגיע למסקנה שאין בו כדי להביא לזיכוי הנאשם. מותב זה אף התייחס, למעלה מן הצורך, לטענות שונות של ההגנה, ובכך די. אין זה המקום למקצה שיפורים של ההגנה בהצגת ראיות שלא הובאו מלכתחילה ופתיחה מחדש של ההליך, וודאי מקום בו אין הדבר עולה מהחלטת ערכאת הערעור.

סיכום

כאמור, לאור המפורט בהכרעת הדין מיום 6.6.12 ומהטעמים המופיעים בה, ובייחוד לאחר העיון בת/10 - החלטתי להרשיע את הנאשם.

ניתן היום, י"ד אלול תשע"ד, 09 ספטמבר 2014, בנוכחות הצדדים.